NIEUWSBRIEF
PROTESTANTSE GEMEENTE ROZENDAAL

Geboorte van Christus, Duccio di Buoninsegna (ca 1255 - ca 1318)

DECEMBER 2025/JANUARI 2026

Inhoud

Ter overweging pag. 3

Gedicht Frits Koning pag. 3

Kerkdiensten
- Diensten december/januari pag. 4
- Dienst 4 januari pag. 5
- Ambtsjubileum ds. Deodaat vd Boon pag. 5
- Bij de diensten pag. 5

Doordenken aan de voeten van Jonathan Sacks pag. 11

Gedicht Theo Berendsen pag. 11

Diaconie:
- Collecten pag. 13
- Terugblik gemeentemaaltijd pag. 15
- Actie Kersttas pag. 15
- Vredeswake pag. 16
- Kerkasiel Kampen pag. 16

Amnesty International pag. 16

Kerkenraad
- Pastorale werkgroep pag. 17
- Toekomstig functioneren van onze kerkgemeenschap pag. 18
- Beleidsplan pag. 18
- Actie Kerkbalans pag. 18
- Conflict Israël - Hamas/Gaza pag. 18

Kringen
- Nicodemuskring pag. 19
- Straatmuziek Dieren pag. 19
- Geloven op maandag pag. 19
- Leerhuis Rozendaal pag. 20
- Bijbelen voor nieuwsgierigen pag. 20
- Gospelboulevard pag. 21

Kunst in de Kerk (KIK)
- Film 'De Tweeling' pag. 21

Stichting Vrienden
- Filosofische Kring pag. 22
- Concert 13 december pag. 22

Serre van Rozendaal pag. 23

Kerktuin pag. 23

Inleveren kopij pag. 24

Agenda pag. 24

Contactgegevens pag. 25

TER OVERWEGING

'Ik heb het gezien'. Dat zinnetje hebben jullie regelmatig van me gehoord. Soms zweeft mij een beeld voor ogen, soms valt het me op wanneer ik om me heen kijk. Dit is wat er gebeurde op de heenweg in de vroege morgen toen ik onderweg was naar *De Adelaar*, een moderne kerk in Leeuwarden. Het was winter, er hing grondmist, de zon ging op. En ter hoogte van de overgang naar de provincie Friesland was de zon boven de horizon uit. In de grondmist, ergens bij Wolvega, stak de kerktoren boven de mist uit en weerkaatste het licht op de goudkleurige torenhaan van de kerk. Een paar kilometer verder stond de volgende kerk (Friesland en Groningen hebben de meeste kerken per vierkante kilometer ter wereld!) en ook daar weerkaatste het licht op de torenhaan: een gouden vonk boven de mist. Dat bleef zich herhalen: de volgende vier kerktorens hadden alle een weerkaatsende haan die als lichtbaken mij de weg wees. Ik ben het nooit vergeten, vooral niet omdat ik het als beeld precies vond weerkaatsen wat we in de kerk proberen te geloven. Dat je boven de mist van de tijd waarin je leeft (met zijn vele vragen en zijn grote zorgen en zijn gebrek aan uitzicht), een vonkend teken hebt van de nieuwe dag die aanbreekt. Een teken van hoop en toekomstverwachting. En dat is precíes wat ik in deze adventstijd voel: we zetten vier zondagen herauten van een andere wereld boven de mist van onze tijd. En we weten dat die lichtvonken ons de weg zullen wijzen. Omdat het Advent is: naar de kerststal, waar de komst van het Christuskind het begin is van een levende belofte dat een andere wereld zal komen. Een wereld waarin licht sterker is dan de duisternis, een wereld waarin uiteindelijk zelfs de dood overwonnen wordt door het leven. Een wereld zonder mist, een schepping met uitzicht op vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping.

ds. Frans Ort

****

Gedicht

Bron

Psalmen gelijkenissen
Boeken vol goede raad
Over lijden en weer opstaan
Jouw aanwezigheid in ons bestaan
Hoe met naasten om te gaan.

Wat heb ik begrepen
Wat heb ik ermee gedaan.

Was het mij tot een oord van bronnen
Heeft liefde van haat gewonnen
Was ik voor de vreemde
Een barmhartige Samaritaan
Was ik rechtvaardig in mijn en dijn

Kon ik kiezen zonder zelfzuchtig te zijn.

Dat ik gestaag mag putten uit jouw bron
Mijn ziel drijft dan op levend water
Water waarop ik lopen kan.

Frits Koning

****

KERKDIENSTEN

Alle diensten bereikbaar via www.kerkdienstgemist.nl , verder zoeken op Rozendaal.

30 november: 10 uur, 1e zondag van Advent
voorganger: Pr. Mattijs Ploeger
liturgische kleur paars
7 December: 10 uur, 2e zondag van Advent
voorganger: ds. Els de Clercq
liturgische kleur paars
14 december: 10 uur, 3e zondag van Advent, Schrift en Tafel
voorganger: ds. Frans Ort
liturgische kleur: roze
21 december: 10 uur, 4e zondag van Advent
voorganger: ds. Bram Grandia
liturgische kleur: paars
24 december: 21 uur, Kerstavond
voorganger: pastor Hans Noordeman
liturgische kleur: wit
25 december: 10 uur, Kerstmorgen
voorganger: ds. Frans Ort
liturgische kleur: wit
28 december: 10 uur, 1e zondag na Kerst
voorganger: ds. Elsje Pot
liturgische kleur: wit
4 januari: 10.30 uur, Epifanie
voorganger: ds. Madelon Beekhuis
liturgische kleur: wit
11 januari: 10 uur, 1e zondag na Epifanie, Schrift en Tafel
voorganger: ds. Frans Ort
liturgische kleur: wit
18 januari: 10 uur, 2e zondag na Epifanie
voorganger: ds. Deodaat van der Boon, 40-jarig ambtsjubileum
liturgische kleur: wit
25 januari: 10 uur, 3e zondag na Epifanie
voorganger: ds. Marieke Fernhout
liturgische kleur: groen

****

Dienst 4 januari
Deze dienst heeft een andere opzet dan gewoonlijk. We nodigen u uit om vanaf 10 uur samen te komen in de Serre. Er is koffie en we kunnen elkaar alle goeds toewensen voor 2026. Om 10.30 uur begint de dienst, waarna we terugkeren naar de Serre om met elkaar het glas te heffen op het nieuwe jaar. U bent van harte uitgenodigd!

namens de kerkenraad, Anke Mopman

40-jarig ambtsjubileum ds. Deodaat van der Boon
Op zondag 18 januari hoopt ds. Deodaat van der Boon in ons midden, samen met velen die hem lief en dierbaar zijn, zijn veertigjarig ambtsjubileum te vieren. De dienst begint om 10.00 uur en na de dienst is er gelegenheid om hem geluk te wensen met dit jubileum. Ook onze gemeente is daarbij van harte welkom; tenslotte is hij een graag gehoorde en geziene gast-voorganger in ons midden. Op deze plek (en dat zal nog vast wel herhaald worden!) wensen wij hem, zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen een fijne dag toe!

ds. Frans Ort

****

Bij de diensten:

De vlucht naar Egypte (1563)
*(Pieter Bruegel de Oudere*1520/1530-1569)*

zondag 28 december, 1e na Kerst
De vlucht naar Egypte, liturgische kleur: wit

Deze zondag doorbreekt de 'chronologie' van de verhalen die met de geboorte in Bethlelem zijn begonnen. Of dat nu vandaag is met 'de vlucht naar Egypte' of zou zijn ingericht naar de naam van zondag 'Onnozele kinderen'. In beide gevallen zouden we vooruit gelopen zijn op de komende zondag: Epifanie – Drie Koningen. Immers, het zijn de drie van elders gekomen magiërs die zich gaan melden bij Koning Herodes om hem te vragen waar ze die nieuw geboren 'koning' kunnen gaan zien. Want, zeggen ze, ze hebben zijn ster gezien in het oosten en zijn gekomen om hem hulde te brengen.' Herodes vertelt dat zijn eigen heiligdomoversten en schriftgeleerden hem hebben verzekerd dat die koning in Bethlehem moet zijn geboren. Zo staat het geschreven in een geschrift, in Micha 5:1-3. De magiërs vinden het kind in Bethlehem, brengen hem goud, wierook en mirre en…besluiten niet meer naar Herodes terug te gaan. Ze hebben verontrustende jaloezie in hem zien sluimeren en worden in een droom gewaarschuwd hem niet uit te dagen door hem de precieze plaats van het kind in de kribbe te gaan melden. Diezelfde nacht droomt ook Jozef en wordt gewaarschuwd voor de razernij van Koning Herodes. Hij moet vrouw en kind meenemen en…vluchten náár Egypte. Nou ja, Matteüs denkt Jozef genoeg bijbelkennis toe. Hoofdstuk 11 van de profeet Hosea meldt:
'Toen Israël nog jong was kreeg ik hem lief,- uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen'.
Denkt het vers terug aan de geschiedenis van Jacob die Israël ging heten, wiens zonen hun jongste broer verstootten en verkochten aan een karavaan die op weg ging naar Egypte? Jozef bracht het daar tot prins en redde zowel de Egyptische bevolking als de bevolkingen van rondom van de hongersnood. Daarna vindt de verzoening plaats tussen Jozef en zijn broers

en ook Vader Jacob voegt zich in het grensgebied van Egypte bij hen.[1] 'Egypte' zal ná de jaren van slavernij waaruit Mozes de Hebreeën heeft moeten bevrijden altijd het ambivalente oord blijven. De herinnering aan zowel Egypte als toevluchtsoord als aan 'Faraonië', oord van het ultieme kwaad, zal altijd blijven.
De bijbel wil maar al te graag de romantiek van dat schattige kindje, nog net op tijd met een staldak boven het hoofdje geboren, met daarna herdertjes die lagen bij nachte en het 'Ere zij God' van de engelkens doorbreken. Die 'stille nacht' was een en al schijn en de hoorder doet er goed aan zich meteen te laten gezeggen dat die romantische geboorte bijna onmiddellijk gevolgd werd door zuchten en klagen, in ieder geval van Rachel die moest meemaken dat de jaloezie van Herodes zich uitdijde als een leeggegoten fles badschuim in een kuip tot zijn razernij geen grenzen kende: hij liet alle jongetjes beneden de twee jaar vermoorden. Vandaar de ándere naam voor deze zondag: 'Onnozele Kinderen'.
Op de orde van dienst vandaag een schilderij van Pieter Bruegel de Oudere, door hem gesigneerd en van een datum voorzien: 1563. Het is klein ca. 40 x55 cm. Toch is daarop een héle wereld te zien.
U doet er goed aan het even op het internet te bekijken[2] . Er is heel veel meer te zien dan op het eerste oog. Matteüs is trouwens de enige evangelist die de kleine familie naar Egypte laat vluchten. We zien helemaal onderin Maria op de ezel zitten die door een zwoegende Jozef, op de rug gezien, wordt voortgetrokken. Een ezel? Ja, die staat niet genoteerd bij Matteüs. Maar er bestaat een apocrief geschrift dat getiteld is: 'Evangelie van pseudo-Matteüs'[3] dat dateert uit de 2e of 3e eeuw. Daarin wordt de reis van Jozef, Maria en het Kind uitvoerig beschreven. Het begint aldus:
'Op de derde dag sinds de geboorte van de Heer is Maria uit de grot geschreden en een stal binnengetreden; ze heeft de jongen in een kribbe gelegd, en os en ezel hebben hem aanbeden'. Op het schilderij is niet alleen de grot te ontwaren maar schuin achter Maria's hoofd is een op een droge plek in het water een bouwsel te zien, een schuur waarvan de deur open staat!
Op het schilderij van Bruegel is Maria niet meer gekleed in het 'maagdelijke' blauw, maar in het hartstochtelijke rood van de ware (moeder?-)liefde. Met haar rechterhand heeft ze een stok vast, misschien om niet van dat hobbelige pad af te raken, in haar linkerarm rust een ingebakerd piepklein kindje. De grot, linksonder lijkt zo uit dat pseudo Matteüs evangelie te komen, samen met de drie figuurtjes die er te zien zijn. Er lopen twee figuurtjes over een smalle houten brug, en een derde, misschien een soort marskramer met een grote rugzak op de rug, zit rechts daarvan, leunend op zijn wandelstok, uit te rusten. Daar boven in de heuvels staat een ree, een vogel zit in een boom en verder naar boven vliegt vermoedelijk een reiger. Nog verder naar boven wordt het landschap opener. We kijken in een verte van een hoogte terwijl langs een rand bomen een paar stokken een pad suggereren. Diepte in de afbeelding, het perspectief, wordt opgeroepen door kale boomstammen op de voorgrond. Ongerust kijken we terug naar het vluchtende gezin: ze hebben nog veel voor de boeg eer ze de vrijheid hebben bereikt! Het water en alle suggesties in het landschap van steden en dorpjes langs de oever komen ook onversneden uit dat pseudo evangelie van Matteüs. Maria raakt vermoeid,

[1] Wilt u die geschiedenis eens door een andere bril lezen? Dan is 'Jozef en zijn broers' – Thomas Mann een aanrader. Oorspronkelijk verscheen de Duitse roman in vier delen tussen 1933 en 1943. Pas in 2016 verscheen de integrale Nederlandse vertaling.
[2] https://nl.wikipedia.org/wiki/De_vlucht_naar_Egypte_(Bruegel)
[3] Zie 'Buiten de Vesting' – Pieter Oussoren, uitg. Skandalon 2008

heeft honger en dorst, en als ze een palmboom ziet waarin vijgen hangen, beveelt Jezus de boom te buigen zodat de vruchten geplukt kunnen worden. Als dank zegt Jezus in vers 20:2b: 'richt je op, palm, en wees sterk; wordt deelgenoot van mijn bomen die zijn in het paradijs van mijn Vader!- maar open vanuit je wortels een ader die verborgen zit in de aarde en laten daaruit wateren vloeien om ons te verzadigen!'
De reis lijkt te lang te gaan duren. Jozef zegt tot Jezus:
'Heer, de hitte heeft ons te zeer gekookt; als het je behaagt, laten we dan de weg langs de zee aanhouden, opdat we met rustpauzes door de steden aan zee kunnen trekken!' Jezus heeft tot hem gezegd: 'wil niet vrezen, Jozef; ik zal voor jullie de weg zo bekorten dat jullie wat jullie in de loop van dertig dagen zouden reizen op deze ene dag zullen volbrengen! 'Terwijl zij deze dingen uitspraken,- zie, vooruitkijkend begonnen zij de bergen van Egypte en zijn steden al te zien.'
Rechts van Maria staat een boom met bovenin een kraai en onderin een fazant. Men zegt dat uit de kast aan de boom een afgodsbeeld naar buiten wordt gekieperd. Het pseudo evangelie doet verslag van de aankomst in Egypte. De familie arriveert bij een tempel waarin 365 godenbeelden staan opgesteld, voor elke dag één. Als Maria, Jozef en het kind binnenkomen werpen al die godenbeelden zich ter aarde en wordt de profeet Jesaja geciteerd:
'zie, de Heer zal komen op een lichte wolk en Egypte binnentrekken; voor zijn verschijning zullen alle handmaaksels der Egyptenaren beven'.
Dat pseudo evangelie eindigt dan met te vertellen dat de gemeenschap van de stad is gaan geloven in de Heer God, door Jezus Christus. Daarna verschijnt er een engel die tot Jozef zegt dat hij met een gerust hart naar Juda kan terugkeren om dat iedereen gestorven is die de ziel van de jongen 'zocht'.
Kende Bruegel dat pseudo evangelie? Heeft hij dat verhaal voor zijn schilderij gebruikt? Zeker is wel dat de bijbelverhalen nog altijd in vele 'varianten' de ronde deden. De strikte scheiding van canonieke boeken en de apocriefe geschriften hebben allemaal te maken met de steeds groter wordende 'zendingsdrift' van christenen die Jezus tot dé Messias verklaarden die Joden volgens hen óók als zodanig moesten beschouwen. Dat gebeurde niet en de rabbijnen maakten steeds scherper de scheiding tussen wat in de Hebreeuwse bijbel gecanoniseerd werd opgenomen en wat niet. Maar nog in de 16e eeuw werd vast lang niet zo strikt bijbel gelezen volgens 'leesroosters' zoals wij tegenwoordig doen, maar werden de verhalen als 'volksvertelling' verteld en doorverteld. Waarbij de scheiding tussen gecanoniseerde en pseudo epigrafische geschriften nog wel niet zo absoluut zal zijn geweest.

zondag 4 januari – Epifanie – Drie Koningen
liturgische kleur: wit

De drie Koningen-koorhek Pg Rozendaal
Ans en Jaap van Dijkhuizen

Drie Koningen. Daar begint de tijd waarin het in de kerststal geboren kind aan het licht komt mee. Dat aan het licht komen overstijgt zijn letterlijke geboorte. We horen zo goed als niets over Jezus' jonge jaren, geen blozende geluksverhalen met rammelaars, ingerichte kinderkamers, fruithapjes, zindelijkheidstrainingen, de eerste woordjes en dito tandjes. Het zou wat zijn 'de pampers' van Jezus!
De bijbelvertellers gaan ervan uit dat niet alleen de mensen van hun tijd, maar ook die van eeuwen later wel weten wat er allemaal komt kijken eer een kind de hele weg naar volwassenheid heeft afgelegd en alle verantwoordelijkheid voor anderen en ook voor zichzelf kan

dragen. De paar verhalen die iets laten zien over ‘kleine’ Jezus betreffen allemaal de wijze waarop de weg met en tot de ENE wordt geplaveid. De evangelist Matteüs neemt als ‘aanloopje’ tot de geboorte van Jezus na zijn lange lijst van voorvaderen de opdracht aan Jozef op om voor de ‘de jonge ongehuwde, maar zwangere Maria te moeten zorgen als uitgangspunt. De Evangelist slaat verder de kerststal en de herdertjes over. Matteüs doet er daarna alles aan om in hoog tempo het gezag waarmee Jezus in zijn verdere leven zal spreken en handelen naar aard en omvang glashelder te maken. Matteüs componeert zijn Evangelie bijna een eeuw na de feitelijke gebeurtenis van Jezus’ geboorte. Hij kan niet anders dan ervaring hebben met het feit dat het spreken en handelen van Jezus is uitgewaaierd, ver buiten de grenzen van het gebied waarin Jezus rondtrok: Gallilea.
Na Jezus’ geboorte, die Matteüs aanstipt met één zin waarin zowel Bethlehem als Herodes worden genoemd, presenteert hij meteen hoog bezoek in de kerststal: de drie magiërs, of Koningen, uit het Oosten. Het ‘oosten’ staat aan de ene kant voor ‘afkomst’ maar ook voor ‘het vreemde’, het ‘buitenland’. Het ‘oosten’ staat ook voor de ‘beweging’: wie de Tempel in het oosten binnengaat, gaat richting het westen, naar het heilige der Heilige. Wie die beweging maakt komt als ‘vreemde’, gaat de ‘drempel’ over (ons ‘drempelgebed’) en maakt de reis naar de drievoudige zegen zoals de ENE die aan Abraham beloofde: nakomelingschap, land en zegen. En de voorwaarden dan? Zijn die er wel of…niet? Ze zijn er, maar ‘verpakt’ in het kadopapier van de Tien Leefregels die op hun beurt weer de samenvatting zijn van de Tora. Wie leeft naar de Tora, ‘Waakzaam zult ge bewaken de geboden van de Ene, God-over-u: zijn overeenkomsten en zijn inzettingen’ die hij jou heeft geboden. (Deut. 6:17) zal merken dat het dónker niet meer overheersen kan door de verblinding van het licht.
De drie magiërs laten zich op hun reis vanuit het oosten leiden door dat ‘wandelende’ licht, een ster, die voor hen een pad baant uit de ‘duisternis’. Al in de stal dringt de héle wereld van buiten door. Wel met geschenken. Het zijn ook die drie magiërs in wie een licht op gaat: nee, ze gaan bepaald niet meer hun opwachting maken bij Koning Herodes. Zijn opdracht aan hen te komen melden waar de net geboren ‘Koning der Joden’ verblijft, kan niet anders dan een regelrechte dreiging zijn voor het prille leven van het kind. Kwetsbaar is de kennismaking met dat ’buitenland’ nog wel, zie die drie op het randje van ons koorhek. Weldra zal blijken dat de ‘buitenlanden’ na die eerste eeuw waarin het Evangelie van Matteüs is ontstaan aan de haal gaat met de geschiedenis van het leven en werken van Jezus. Er komt zelfs een nieuwe godsdienst van waarin tot op vandaag de vraag blijft hoe sterk de band met de oorspronkelijke bronnen is gebleven.

zondag 11 januari, 1e na Epifanie – Doop van de Heer
liturgische kleur: wit

De doop in de Jordaan – Doopkapel van Arius-
Ravenna, Italië

Eén zondag nadat er al ‘buitenland’ inbrak in de intimiteit van de kerststal, klinkt de profetische stem van boeteprediker Johannes die de titel krijgt ‘de Doper’ naar wat als zijn voornaamste handelen wordt gezien. Mensen lijden nog altijd onder de Romeinse bezetting. Binnen het Koningshuis rommelt het van jewelste, zeker na de dood van Herodes de Grote. De erfopvolging door zonen is omgeven door een felle strijd waarvan de bevolking elk denkbaar nadeel ondervindt. Matteüs vertelt over de jaren waarin Johannes rondtrekt in de jaren 28-30. Hij roept

dat mensen de komst van het Koninkrijk der hemelen verhinderen! Ze bewegen zich op 'kromme' paden door zich *niet* aan de geboden, overeenkomsten, en inzettingen van de Eeuwige te houden. Wordt hen door Johannes dat lijden onder die Romeinse bezetting aangerekend? Hebben ze die al járenlang aan zichzelf te wijten? Men moet de verkondigers van 'spirituele' boodschappen niet te eten willen geven, want daar wordt men op slag straatarm van! Maar m.i. wil Johannes duidelijk maken dat hoewel de leefomstandigheden van zeer velen domweg niet 'deugt', dat niet wil zeggen dat degenen die zich nog altijd geen Romein weten, eigenlijk niet van die Romeinse wereld willen weten, en vooral zij die weet hebben van een bestaan onder het licht van de Eeuwige, kunnen sjoemelen met de regels van de Grote Onderwijzing! Natuurlijk is er al heel lang sprake van 'vermengingen' met de bezetter, van aan- en inpassingen van het dagelijkse leven aan de regels van de Romeinen, het omgaan met Romeinse goden, het Romeinse geldstelsel etc.
De rondtrekkende Johannes wordt wel gezien als de allerlaatste oud-testamentische profeet die de stand van zaken, vooral waar het de band met de ENE betreft, aanklaagt, aan de andere kant de hoop verkondigt: 'Stem van een roepende: in de woestijn,- bereidt de weg van de Ene; effent recht door de steppe een heirbaan voor onze God!-'(Jes 40:3). bekeert u!- want genaderd is het koninkrijk der hemelen'!' (Matt. 3:3) M.i. is die doop het symbolische gevolg van wat hij met luide stem aan wie het maar wil horen duidelijk maakt.
Het ikoon dat vandaag op de orde van dienst staat bevindt zich in de Doopkapel van Arius te Ravenna-Italië, gebouwd omstreeks 500 door de Ostrogotische[4] Koning Theodorus de Grote. Wonderwel heeft Ravenna ook nog een andere, orthodoxe, Doopkapel, die van Neonianen die dateert uit 458. Bisschop Orso gaf de opdracht, na zijn dood in 412 werd de kapel voltooid door bisschop Neon. Volgens Wikipedia betekent 'orthodox' niet anders dan: 'niet-ariaans'. De arianen werden in die tijd als ketters beschouwd! Inzet van de strijd was het niet aanvaarden van de Drie-eenheid. De aanhangers van Bisschop Arius meenden dat niets en niemand 'inwisselbaar' kon worden geacht met de ENE. Ook niet de Zoon en evenmin de Heilige Geest. De Zoon werd ondergeschikt geacht aan de Vader, en de Heilige Geest ondergeschikt aan zowel de Vader als de Zoon. Vandaag de dag kan men denken dat deze ariaanse stroming van het christendom nog het dichtst bij de oorspronkelijke Joodse bron wilde blijven: 'de Heer is onze God, de Heer is Eén!'. De arianen wilden nog wel zover gaan dat de Zoon als 'godgelijkend' kon worden opgevat maar 'lijken op' is niet 'het zelfde als'. In de 4e eeuw waren twee concilies nodig dat van Nicea 325 en van Constantinopel 381 nodig om de hoofdstroom van het christendom uit te laten komen bij de opvatting dat God de Vader, Jezus de Zoon en de Heilige Geest, hoe onbegrijpelijk ook, een Drie-eenheid' vormden. Waarna de arianen als ketters werden vervolgd, tot de op de brandstapels toe.
De Ikoon van de orthodoxe Kapel is minder fraai bewaard gebleven. Restauraties uit het verleden hebben veel uiterlijke kenmerken van zowel Jezus als van de apostelen eerder aangetast dan opgeknapt. Beide kapellen zijn wel achthoekig, dat wil symbolisch zeggen voor alle dagen van de week één plus een extra dag, n.l. de dag van het oordeel.

[4] Goten, vermoedelijk afkomstig uit Zuid-Scandinavische contreien, behoren tot de oost-Germaanse volkeren. Eind eerste en de hele tweede eeuw van de jaartelling groeiden verschillende stammen van Goten uit tot grotere volkeren. Van af het einde van de derde eeuw hebben Goten de Romeinen regelmatig aangevallen, met wisselend succes. In tijden van vrede werkte men zelfs mee met de Romeinen om andere aanvallers op het Romeinse Rijk te weerstaan. Oostgoten of Ostrogoten waren o.a. ook in wat nu Italië is, gevestigd. De heidense godsdienst van de Goten kreeg meer en meer concurrentie van het christendom. Daar waar tenslotte het christendom de overhand kreeg, sloot men zich aan bij de arianen. Dat God en Jezus een zelfde 'identiteit' zouden hebben, werd afgewezen. Hun koning Theodorus de Grote stichtte in Ravenna de Doopkabel van Arius.

Op de afbeelding van vandaag zien we naast de randfiguren, de twaalf apostelen, geflankeerd door een palmachtige boom, vermoedelijk bedoeld als een steeneik die zowel de ondergang als de opstanding symboliseert. Alle apostelen (op Petrus en Paulus na) dragen een krans, waarschijnlijk gemaakt van maretak, het licht symboliserend waarmee het rijk van de dood overwonnen wordt. In het midden van de krans is een juweel vastgemaakt, als licht weerkaatsend symbool. Onder de twaalf apostelen is nog geen enkel teken te bespeuren van de later twijfelachtig geworden reputatie van Judas. In het midden de voorstelling van de doop. Links staat een tamelijk zeldzame figuur op zo'n doopvoorstelling: een heidense Romeinse god van de rivier? Hij draagt twee naar elkaar gedraaide kreeftscharen op het hoofd. Hij zal nog niet de naam van Neptunus hebben gehad want dan zouden we in plaats van de groene tak in zijn rechterhand de bekende drietand hebben kunnen zien. Achterop z'n rug is een ronde, met een dop gesloten, kruik zichtbaar. Recht boven Jezus' hoofd, boven de omkadering, zien we een troon die 'leeg' is. De aanhangers van Arius beleden de ménselijkheid van Jezus en dachten hem de hemeltroon pas toe aan het eind van zijn leven. God de Vader werd door hen zeker niet afgebeeld, ook daar kan de lege troon naar verwijzen. Als we de afbeelding onderste boven houden staat rechts naast de troon Petrus met de sleutels van het Koninkrijk in zijn hand, links Paulus met in zijn hand een Schriftrol. In de binnen cirkel staat Jezus tot aan zijn middel in het doorzichtige water. Er is niets preuts bedekt aan zijn naakte lichaam. De duif boven Jezus' hoofd heeft een blad in de snavel – verwijzing naar het verhaal van Noach (Gen.8:6-13; 20-22) - waarmee de eigenlijke doophandeling wordt verricht. Van onderdompeling is geen enkele sprake. Johannes, gehuld in een dierenvel en uitgerust met zijn staf, legt alleen zijn een zegenende rechterhand op Jezus' hoofd.

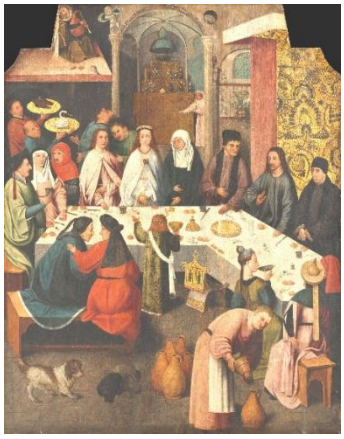

zondag 18 januari, 2e na Epifanie - Bruiloft te Kana
liturgische kleur: wit

Anonym naar Jheronimus

De afbeelding van vandaag zou gemaakt zijn door een anoniem gebleven leerling van Jheronimus Bosch en zou een kopie zijn van een verloren geraakt origineel.
De geschiedenis van de Bruiloft te Kana komt elk jaar in deze tijd van het jaar, vlak na Kerst, in het leesrooster terug. De bijbel bedient zich onophoudelijk van herhalingen en refreinen. En nee, van saaiheid is nooit sprake**.** Hoe meer een bepaalde geschiedenis aan de orde komt, hoe meer zaken beginnen op te vallen die eerder als het ware bleven sluimeren.
Op Middeleeuwse afbeeldingen zien we vaak Jezus op de markantste plaats zitten aan de dis, uitgelicht met het aureool om het hoofd, hier zit hij links van de bruid, tussen haar en hem een vrouw met ook nog een dienaar tussen haar (schoon)moeder (?) en hemzelf. Is dat de ceremoniemeester van het feest? De moeder van Jezus is er ook. Dat zou de vrouw kunnen zijn naast de bruidegom. In dit tafereel wordt haar iets in het oor gefluisterd. Zou dat de verontrusting zijn over de leeggeraakte wijnvaten?
De aanwezigheid van de moeder van Jezus op deze bruiloft puzzelt altijd, vooral door de manier waarop Jezus haar antwoordt als zij hém wijst op de inmiddels lege wijnvaten: De Naardense Vertaling: ' Jezus zegt tot haar: '(betekent dat) iets tussen mij en u, vrouwe?' (1 Kon. 17,18)– mijn uur is nog niet gekomen!
Voor het eerst viel op dat de verwijzingen naar citaten uit de Schriften allemaal eindigen met een uitroepteken, ook die verwijzing naar 1 Koningen 17. Welke geschiedenis van 'toen' rijmt

met het verhaal van vandaag? Het gaat om beginnend profeet Elia die, gevoelsmatig, – en dat is toch iets anders dan 'blindelings' – moet leren op de Eeuwige te vertrouwen. De ENE stuurt een weduwe op hem af. Ze wil wel een koek voor Elia bakken maar ze heeft te weinig ingrediënten. Zij en haar zoon zullen weldra van honger en dorst sterven. Dan lijkt Elia voor de eerste keer op zijn profetische gezag te vertrouwen:
'maak voor mij uit het beetje dat je hebt eerst een kleine koek, en voor jou en je zoon daarna'. Hij voegt er aan toe dat de Ene heeft gezegd: het meel noch de olie zal opraken. Aldus geschiedt. Kort hierna wordt de zoon tot stervens toe ziek! Dan zegt de weduwe:
'hoe heb ik het met jou, man Gods?- ben je naar mij toegekomen om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen en mijn zoon te laten sterven?'
Als mensen van tegenwoordig zijn we al gauw geneigd te denken: 'Hoe zou die profeet zich toen gevoeld hebben?' Maar de bijbel is allesbehalve 'emo-cultuur'. Elia doorziet wat er gebeurt.
Dat 'getover' met dat meel en de olie is kinderspel bij wat er nu op het spel staat: het léven van de zoon van de vrouw die via hem zó op de Eeuwige heeft vertrouwd! De weduwe lijkt in haar verbijstering te geloven dat het zorgen voor Elia haar wel als 'goed' wordt toegerekend, maar dat dat niet als 'goed genoeg' telt. Dat ze nu alsnog gestraft wordt voor haar ongerechtigheden uit het verleden, en nog wel door haar zoon te laten sterven.
De in één klap volwassen geworden profeet keert om en confronteert de Eeuwige: 'Wat maakt ge me nou? Zo kunt Ú juist niet doén! Eerst beproeft u mijn vertrouwen op U via de weduwe die mij voedt van haar 'niets' en nu doet U háár kwaad door de ziel van haar zoon te nemen?' Fascinerend: de ENE luistert, Elia brengt vanuit het verborgene van zijn kamer de zoon levend en wel naar de weduwe terug en zij dankt hem: nu wéét ze dat hij 'Man Gods' is en dat zijn woorden betrouwbaar zijn!
In de Bijbelverhalen zindert het van de' testcases', Is de Bruiloft te Kana ook zo'n 'testcase', een wederzijds beproevingsverhaal? Komt Jezus daar tot het besef dat hem een taak wacht waarvan de zwaarte nog niet te overzien is? Zijn moeder draagt diep in zichzelf al wel vermoedens, is niet gekwetst door de opmerking van haar zoon en zegt tot de dienraren: 'Doe wat hij, die zoon van mij, (die de zoon van de ENE zal blijken te zijn), zegt'. Die 'rolverdeling' tussen moeder en zoon, in het zicht van elkaar, drukt voor ons kijkers van nu gelijkwaardigheid uit. De afloop van de geschiedenis kennen we.
Op het plaatje zijn alle spelers in deze geschiedenis aanwezig: er is muziek, zie de doedelzakspeler links boven op zijn eigen plateau, daar onder dragen bedienden op schalen een zwaan en een niet te identificeren stuk gebraad. Dat laatste kan een stuk geit of schaap zijn. De zwaan staat o.a. symbool voor liefde en trouw, de geit voor onafhankelijkheid en het schaap voor zachtmoedigheid. Rechts op de achtergrond komt een figuur in het wit gekleed een trapje op. Een herinnering aan een overledene van de vorige generatie? Onderin vult een dienaar 6 vaten. Met z'n rug naar ons toe staat de priester, die met een beker in de hand een zegenend gebaar maakt. Schuin onder hem staat een klein altaarstuk, een tweeluik. Staan daarop de opdrachtgevers tot dit schilderij?

Ada Waalboer

****

DOORDENKEN AAN DE VOETEN VAN JONATHAN SACKS

De Tora schetst het beeld van een moreel leven ook door middel van concrete illustraties. Hier is een eenvoudig voorbeeld:

Als je iemands mantel als onderpand neemt, moet je die voor zonsondergang aan hem teruggeven, want hij heeft niets anders om zich mee toe te dekken. Waarmee moet hij zijn lichaam anders beschermen als hij gaat slapen? Als hij mij om hulp smeekt, zal Ik naar hem luisteren, want Ik ben een genadige God. (Exodus 22:26-27)

Dit is een wet met een menselijk gezicht. In oppervlakkige zin hebben we te maken met een eenvoudige economische transactie. Iemand wil geld lenen en geeft een mantel als onderpand - als garantie dat hij het bedrag zal terugbetalen. De Tora staat erop dat we niet uit het oog mogen verliezen dat het hier om een existentiële situatie gaat. Degene die het geld leent kan arm zijn. Het kan zijn dat de mantel die hij als onderpand geeft de enige is die hij heeft. Degene die het geld uitleent mag dat nooit vergeten. Strikt juridisch kan hij in zijn recht staan als hij het onderpand bij zich houdt, maar een fatsoenlijke samenleving is op meer gebaseerd dan juridisch recht.
In de Tora is het onmogelijk om iedere morele handeling in elke menselijke situatie tot in detail te specificeren. Daarvoor is het leven te gecompliceerd en te onvoorspelbaar.
Daarom geeft de Tora ons aan de ene kant algemene principes (de tien geboden op de berg Sinaï, TB) en aan de andere kant voorbeelden, zodat we het grotere plaatje zien en enkele penseelstreken waaruit dat plaatje bestaat.
God bestaat niet alleen in algemeenheden. Hij is ook in de details.

(Bron: Exodus, boek van de bevrijding, blz. 168, 169, 170)

Theo Berendsen

****

temidden van

verdriet, onthutsing in mij
worstelend met volharding, geloof
dat macht kan gekeerd
naar zorg en aanpak
voor wie nu niet wordt geëerd

maar,
maar na zoveel tijd van profetie
nog steeds die veelkoppige apathie
geniepig gevoed door misleidende taal
misbruikend de woorden van een oud verhaal
nog altijd uit op smerig gevecht
ontwijkend liefde en recht

vriendelijk keek zij hem aan

ik begrijp je worsteling met frustratie
misschien is het
het hoe van je presentatie
probeer het eens op een andere manier

ik keek naar buiten

zag bijen op bloemen
nu nog te noemen
vogels in de lucht
vliegjes rond een vrucht
op de stoep stoere knapen
een kat die ging slapen
wormen op de grond
kruipend in het rond
het leeft met elkaar
in het openbaar

is niet dat vrolijk panorama
aanzet naar beter leven
weg van misdadig drama
om echte vrede na te streven?

Theo Berendsen

****

DIACONIE

Collecten:

Zondag 30 november: KIA Zending Rwanda, kinderen in Rwanda een veilig thuis bieden.

Mwana Ukundwa betekent "Geliefd Kind" in het Rwandees. Het is de naam van een Rwandese partnerorganisatie van Kerk in Actie, die zich inzet voor 1300 kwetsbare kinderen en hun ouders. Wat begon als een opvangcentrum voor weeskinderen na de genocide van 1994, is inmiddels uitgegroeid tot een stevige organisatie voor kinderen zoals Mariya Josee, die met hiv besmet is. Zij komt op zaterdag graag naar het centrum. Daar bespreekt ze met andere kinderen hoe ze kan omgaan met haar ziekte. Ze bidden samen en hebben veel plezier: ze zingen, dansen en trommelen. Sociaal werkster Marie-Louise ziet gelijk hoe het met Mariya Josee gaat. Sinds Marie-Louise het gezin begeleidt is Mariya Josee geleidelijk veranderd van een ziek mager meisje in een vrolijke 13-jarige puber. Haar moeder die ook met hiv besmet is, zit niet meer eenzaam in een hoekje, maar legt contact en zorgt weer voor haar dochter. Mariya Josee voelt dat ze een "geliefd kind" is.

Zondag 7 december: Stichting Global Hernia Relief

Deze Stichting gelooft dat iedereen recht heeft op toegang tot essentiële medische zorg, ongeacht waar men geboren is.

Vanuit die overtuiging zetten zij zich in om de levenskwaliteit van kansarme patiënten met invaliderende liesbreuken in ontwikkelingslanden te verbeteren. Met een gespecialiseerd chirurgisch team voeren zij jaarlijks liesbreukoperaties uit zonder kosten voor de patiënt. Ook bieden zij algemene medische hulp aan hen die dat het hardst nodig hebben. Dat realiseren zij door de inzet van 2 operatiekamers in lokale ziekenhuizen.

De Stichting is volledig afhankelijk van donaties. Elke bijdrage helpt om de benodigde operatiematerialen aan te schaffen.

Zondag 14 december: KIA Werelddiakonaat, Alle kinderen naar school.

In de Zuid-Indiase textielstad Tirupur maken duizenden migranten lange dagen in de textielindustrie. Hun kinderen blijven vaak zonder toezicht thuis achter. Omdat ze uit een andere regio komen, spreken ze de lokale taal niet en gaan ze niet naar school. Kerk in Actie ondersteunt in India de organisatie SAVE, die tweehonderd migrantenkinderen aandacht en bijles biedt. SAVE leert kinderen lezen en schrijven in hun eigen taal én in de lokale taal, zodat ze

na een jaar kunnen instromen in het reguliere onderwijs. SAVE zorgt bovendien voor voedzame maaltijden en buitenschoolse activiteiten. Ashwini, een meisje van acht, paste op haar driejarige broertje, deed het huishouden en ging niet naar school. Na gesprekken met haar ouders mocht ze toch naar de bijlessen van SAVE. Nu kan ze lezen en schrijven en ziet haar toekomst er hoopvoller uit.

Zondag 21 december: Stoelenproject Arnhem

Per nacht biedt de Duif aan zo'n 20 mensen gratis een dak, warmte een praatje en iets te eten. Zij zijn het gehele jaar geopend en realiseren jaarlijks 250 tot 300 overnachtingen met ongeveer 30 vrijwilligers en 2,25 FTE aan beroepskrachten.

Kerstnacht 24 december: Schuldhulpmaatje

Gratis en betrouwbare hulp bij geldzorgen en schulden

Samen lukt 't, dat is waarin wij geloven bij SchuldHulpMaatje. Zeker als je in de schulden zit, heb je iemand nodig die in je gelooft en je helpt. Zonder te oordelen, maar gewoon met je aan de slag gaat om weer financieel orde op zaken te stellen. Onze maatjes doen dat.

1e Kerstdag 25 december: KIA Kinderen in de knel

Ver weg en dichtbij groeien te veel kinderen en jongeren op in onveilige omstandigheden of ze hebben minder kansen zich te ontwikkelen. Kerk in Actie zet zich in voor een wereld waarin kinderen en jongeren veilig opgroeien, volwaardig meedoen en tot bloei kunnen komen.

Zondag 28 december: Gemeente Project Peru

Zie verslag gemeentemaaltijd.

Zondag 4 januari: Stichting STRAK

Stichting Strak is een hulp organisatie voor mensen die moeten leven van een minimum inkomen in de gemeente Rheden en de gemeente Rozendaal. Stichting Strak biedt deze mensen praktische ondersteuning, biedt (nood)hulp of verwijst door naar andere organisaties. Zo beheert Stichting Strak een kledingbank, worden er eenmalig noodtassen verstrekt bij acute hulpvragen en organiseert de stichting de jaarlijkse Actie Kerstpakket voor gezinnen met een minimum inkomen.

Zondag 11 januari: KIA Binnenlands diaconaat

De oorlog in Oekraïne heeft het leven van veel inwoners op zijn kop gezet. Huizen zijn verwoest, infrastructuur is ontwricht en veel mensen kampen met angst en verdriet. Samen met lokale kerken en partnerorganisaties biedt Kerk in Actie hulp.

Hulp voor slachtoffers en ontheemden. Kwetsbare families kunnen terecht bij regionale hulpcentra. Er zijn daar speelplekken voor kinderen, zodat ze hun zorgen even kunnen vergeten, en er is traumahulp.

Zondag 18 januari: Missionair werk Nederland: Proefplekken

Een proefplek is een gastvrije, missionaire gemeenschap of kerkplek. Ze heten ook wel pioniersplekken of kliederkerken. De protestantse Kerk ondersteunt deze nieuwe vormen van kerk-zijn.

Zondag 25 januari: Leprazondag

Nog steeds zijn er veel mensen die slachtoffer worden van lepra. Niet alleen lichamelijk, maar ook geestelijk worden deze mensen zwaar getroffen. Minachting, discriminatie, uitsluiting zijn termen die een lepra patiënt maar al te goed kent.

namens de diakenen, Alfred Eeltink

****

Terugblik gemeentemaaltijd voor project Mama Alice Peru

Dinsdag 28 oktober was er weer de jaarlijkse gemeentemaaltijd in de serre van de kerk van Rozendaal ten behoeve van het diaconale project van de PG's Velp en Rozendaal. Met een fraaie opkomst van ruim 40 gemeenteleden, waarvan een kwart uit Velp, was het een gezellige en informatieve bijeenkomst. De koks hadden erg hun best gedaan waardoor de aanwezigen konden genieten van heerlijk eten dat bestond uit vegetarische en deels zelfs uit Peruaanse gerechten.

De avond stond in het teken van een inzamelingsactie ten behoeve van het project Mama Alice Peru. Frederique Kallen was tijdelijk in Nederland en verzorgde een uiterst boeiende presentatie aan de hand van beeldmateriaal. Deze bevlogen vrouw runt de door haar opgerichte stichting voor kansarme jongeren in Ayacucho waarvoor ze in 2019 in New York de World of Children Education Award ontving, een 'Nobelprijs' voor Goede Doelen. Ze vertelde vol passie en trots over de praktijk en uitdagingen waar ze mee te dealen heeft met betrekking tot de opvang en begeleiding van kleuters, scholieren en studenten die met een diploma afzwaaien en een baan vinden. Voor allen heeft ze een groot moederhart en de stichting zet vol in op het uitdragen van de boodschap van liefde en 'het er mogen zijn', waardoor de kinderen en jongeren in zichzelf gaan geloven en zelfvertrouwen krijgen. Na afloop mochten we Frederique blij maken met een bedrag van €600 voor Mama Alice Peru en dat nam ze juichend in ontvangst. Met een dankbaar gevoel is ze de volgende dag teruggekeerd naar Peru.

namens de diaconie, Miep Dijkhuis

****

Aktie Kersttas 2025

Heeft u al een kerstpakket gesponsord in de jaarlijkse aktie kersttas van de kerken in Rheden en Rozendaal? Een kerstpakket met nuttige en gezonde levensmiddelen en iets feestelijks voor de kerstdagen ten behoeve van gezinnen die van een minimum moeten rondkomen. Net als de laatste paar jaren worden de artikelen centraal ingekocht en in mooie kerstpakketten ingepakt. Uw geldelijke steun is daarbij onontbeerlijk!
De waarde van het pakket is dit jaar ongeveer € 55,-. U kunt één pakket of meerdere pakketten sponsoren. Of gewoon een bedrag overmaken op bankrekening NL16 INGB 0000 9339 39 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Rozendaal o.v.v. Aktie Kersttas.
Al vast onze hartelijk dank voor uw bijdrage!

Erik Kool, namens DIANA en Stichting STRAK

Diaconaal Netwerk Armoedebestrijding gemeenten Rheden & Rozendaal

STRAK

****

Vredeswake in de Oude Jan, Velp

'Geloven in beweging', Raad van Kerken in Velp/Rozendaal, organiseert een Vredeswake op dinsdag **16 december** aanstaande, van 19.00 tot 19.30 uur, in de Oude Jan, Kerkstraat 56 te Velp.
In deze tijd waarin we toeleven naar het feest van de vrede, voelen wij ons zo machteloos en willen iets doen tegen al het geweld, het verdriet en de pijn in conflictgebieden in de wereld.
Wij willen een plek bieden, waar angsten en zorgen neergelegd kunnen worden en waar gebeden en gesmeekt kan worden voor vrede en recht in de wereld. Er is gelegenheid om even stil te zijn, om een kaarsje aan te steken of te bidden. We luisteren naar meditatieve muziek of naar een gedicht of gebed. Iedereen is welkom! Of je nou gelovig bent of niet; ongeacht je levensovertuiging!

Ook op **20 januari** organiseert de Raad van Kerken in Velp/Rozendaal een Vredeswake in de Oude Jan, Kerkstraat 56 te Velp.

namens de Raad van Kerken, Truus van Santen

****

Kerkasiel Kampen

Zoals bekend wordt nu al een jaar de Oezbeekse familie Babayants in een kerk in Kampen onderdak verleend om hen te beschermen tegen uitzetting naar Oezbekistan.
Het gaat hierbij voornamelijk om de drie kinderen van het gezin die immers in Nederland geboren en of opgegroeid en geworteld zijn en waarvan de uitzetting naar "hun" land van een ongelooflijke hardheid zou getuigen. Om uitzettende instanties buiten de deur te houden wordt er in de kerk een altijd 24/7 durende kerkdienst gehouden, die daar gehouden wordt door predikanten en hun gemeenteleden uit het hele land. Er doen dus heel veel vrijwilligers uit heel Nederland aan mee om de kerkdiensten altijd en zonder enige onderbreking door te laten gaan..
In Velp is de emeritus ds. Paul Moet de initiatiefnemer en hij is al een keer of 5, 6 met een aantal kerkleden uit Velp en Rozendaal naar Kampen gegaan om daar twee diensten te "draaien".
Op donderdag 4 december gaat Paul weer voor in Kampen, gedurende twee diensten van 10 tot 12 uur. Dat zijn dus twee diensten, waartussen ruimte is voor koffie e.d. Tijdens de diensten wordt ook steeds muziek gemaakt door een of meer van de deelnemers.
Uit Rozendaal gaan deze keer in elk geval 3 mensen mee. Wilt u mee om aan deze dienst op donderdag 4 december deel te nemen, u bent heel hartelijk welkom en kunt zich opgeven bij ds. Paul Moet. Dat is nodig i.v.m. het vervoer naar Kampen. Het e-mailadres van Paul Moet is: paulmoet@gmail.com

Ans van Dijkhuizen

****

SCHRIJFACTIE AMNESTY INTERNATIONAL

De wereldwijde Amnesty schrijfactie, Write for Rights, wordt als vanouds in december georganiseerd. De werkgroep Rheden-Rozendaal organiseert deze actie in de Zoomerij van Velp

op zaterdag 13 december van 12-16 uur. Schrijft u ook mee voor gevangenen wereldwijd? We zien u dan graag in de Zoomerij. Alle materiaal is daar voorhanden.

Doodvonnis voor onthullen corruptie

Deze maand voert Amnesty online actie voor de Congolese klokkenluiders Gradi Koko Lobanga en Navy Malela. Begin 2020 brachten Gradi Koko Lobanga en Navy Malela een witwasnetwerk in de Democratische Republiek Congo aan het licht. Hierbij waren hun voormalige werkgever, een grote bank, en een corrupte mijnmagnaat betrokken. In plaats van onderzoek te doen, namen de autoriteiten op meedogenloze wijze wraak op de dappere klokkenluiders. In september 2020 werden Lobanga en Malela ter dood veroordeeld in een ernstig gebrekkig proces. De aanklachten kwamen niet eens overeen met misdrijven waarop volgens Congolese wetgeving de doodstraf staat.Roep de autoriteiten in de DRC op om de oneerlijke veroordeling van de klokkenluiders te vernietigen en hen vrij te laten.
Voor meer info/steunbetuiging: https://www.amnesty.nl/forms/email-drc-lobanga

Schrijfactie januari

Deze maand voert Amnesty online actie voor de Zweeds-Iraanse spoedarts en hoogleraar Ahmadreza Djalali. Ahmadreza Djalali belde op 25 september met zijn vrouw Vida vanuit een Iraanse cel. Dit was voor het eerst in drie maanden nadat hij spoorloos was verdwenen. Hij vertelde haar dat hij op 24 juni abrupt uit zijn cel werd gehaald, kort na de Israëlische bombardementen op de Evin-gevangenis. Hij werd vastgehouden op een geheime locatie en vreesde dat hij in het geheim geëxecuteerd zou worden.

Djalali werd ruim negen jaar geleden gearresteerd tijdens een werkbezoek aan Iran. Hij werd verdacht van 'spionage' voor Israël. Na een schijnproces werd hij ter dood veroordeeld.
Tot nu toe hebben de Iraanse autoriteiten dit jaar al meer dan 1.000 mensen geëxecuteerd. Het hoogste aantal executies in Iran in de afgelopen vijftien jaar. Internationale druk werkt: we kregen een teken van leven. Maar dat is niet genoeg. Amnesty blijft zijn oproep herhalen: laat Ahmadreza Djalali onmiddellijk vrij!
Voor meer info/steunbetuiging: https://www.amnesty.nl/forms/email-iran-djalali-update

****

KERKENRAAD

Pastorale werkgroep: communicatie bij ziekte, opname in ziekenhuis of verpleeghuis

In de afgelopen periode is gebleken dat steeds vaker gemeenteleden voor kortere of langere tijd elders verblijven. Ons werd duidelijk dat dit tot verschillen leidde in communicatie binnen de gemeente of erger nog tot een ontbreken van communicatie. Binnen de Pastorale Werkgroep is afgesproken dat in ieder geval melding gemaakt moet worden bij één contactpersoon. *Dit wordt: Map Berkhof, m.berkhof5@kpnplanet.nl. tel. 0623882619.*
Met deze werkwijze hopen wij beter gecoördineerd afspraken te maken. Van belang hierbij is dat gemeenteleden dit aan hun kinderen en contactpersonen bekend maken.

Map Berkhof, ouderling pastoraat

****

Toekomstig functioneren van onze kerkgemeenschap

- **vacatures**

In de Nieuwsbrief van oktober j.l. Informeerde ik u over bovenstaand onderwerp.
In onze kerkenraadsvergadering van november j.l. bespraken wij de voortgang en onze conclusies wil ik hierbij met u delen:

Helaas ontvingen wij tot nu toe onvoldoende respons op onze oproep om de vacature voor de diaconie in te vullen. Bert Beekhuis heeft zich beschikbaar gesteld om de functie van scriba te vervullen; hij zal in één van de komende diensten worden bevestigd. Met betrekking tot het diaconaat is de invulling dus nog steeds onzeker. Dit betekent dat wij niet in staat zijn om dit ambt structureel in te vullen en dreigen daarmee niet langer te voldoen aan de kerkordelijke eisen voor het bestuur van onze gemeente.
Zoals in de nieuwsbrief van oktober reeds vermeld, dwingt deze situatie ons om een oplossing te zoeken in de vorm van **bestuurlijke samenwerking** met een buurgemeente, deze samenwerking dient reeds in te gaan in de loop van 2026.
In dit kader heeft de kerkenraad reeds oriënterende gesprekken gevoerd met twee buurgemeenten. Het resultaat is dat wij met één buurgemeente voldoende basis met enkele aanknopingspunten hebben gevonden om onze gesprekken met hen voort te zetten. Deze buurgemeente heeft gevraagd haar naam in dit stadium nog niet openbaar te maken omdat de betreffende gemeenteleden nog niet zijn geïnformeerd. Uiteraard wordt dat door ons gerespecteerd.
Wij zullen u van de voortgang en resultaten van onze vervolggesprekken op de hoogte houden.

- **Beleidsplan 2026-2030**

Gegeven de hiervoor geschetste situatie heeft de kerkenraad besloten om de voorbereidingen voor het nieuwe beleidsplan vooralsnog te bevriezen. De wijze waarop de bestuurlijke samenwerking gestalte gaat krijgen heeft immers een grote invloed op de inhoud van dit plan. Wij zullen de uitwerking weer hervatten wanneer de inhoud van een toekomstige samenwerking voldoende duidelijk is.

- **Actie Kerkbalans 2026**

Deze actie vindt komend jaar plaats van 10 tot en met 24 januari. De enveloppen met de brief en toezeggingsformulieren worden bij u bezorgd – en evenals vorig jaar- wordt u verzocht uw reactie middels de voorgefrankeerde retour envelop op te sturen naar het daarop aangegeven adres.
U zult in de folder voor 2026 lezen dat uw bijdragen in 2025 een prachtig resultaat hebben opgeleverd en hopen dat in 2026 zeker te evenaren.
Alvast onze grote dank voor uw medewerking.

namens de kerkenraad, Hans Rexwinkel

****

Conflict Israël - Hamas/Gaza

Enige maanden geleden hebben velen van u een petitie ondertekend waarin de PKN om een reactie werd gevraagd ten aanzien van dit conflict.
De kerkenraad heeft in haar vergadering van 14 november j.l. haar grote teleurstelling uitgesproken over de nog steeds uitblijvende publieke stellingname van de (Synode van de) PKN.

Wij willen dat graag verder toelichten (maar geenszins de positie van de PKN verdedigen, integendeel}.

Zoals u weet kent de PKN verschillende stromingen, van orthodox tot vrijzinnig. Deze richtingen verschillen nogal van inzicht daar waar het gaat om de historische banden met het volk van Israël. Ondanks de talloze oproepen vanuit lokale gemeenten (zie bijvoorbeeld de advertentie in het dagblad Trouw van 15 aug. J.l.) en door niet-kerkelijke organisaties, blijft de PKN zwijgen en is kennelijk niet in staat om met een - zelfs maar genuanceerde en afgewogen- reactie te komen en/of op een effectieve wijze haar invloed aan te wenden.
Gezien alle voorgaande verzoeken en smeekbeden, concluderen wij daarom dat - een hernieuwd en direct verzoek van onze gemeente aan de Synode - geen enkel effect zal hebben op de huidige positie PKN ten aanzien van dit conflict.

Daarom moeten wij allen blijven bidden dat de huidige "wapenstilstand" zo snel mogelijk zal leiden tot vervolgstappen om te komen tot een permanente vrede en een gerechtvaardigde plaats voor het Palestijnse volk op deze aarde.

namens de kerkenraad, Hans Rexwinkel

****

KRINGEN

Nicodemus
Op **28 november** komen we weer samen met de Nicodemuskring in de Serre van onze kerk. We zullen ons ditmaal buigen over het *Weihnachtsoratorium* van Johann Sebastian Bach. We luisteren naar delen uit dit bekende werk en ik hoop een aantal zaken rondom dit muziekwerk te vertellen. Er is een boekje gemaakt om thuis verder na te lezen; de aanwezigen kunnen dat dan ook mee naar huis nemen. We beginnen om 10.15 uur, de thee en koffie staat om 9.45 uur klaar. Het geheel duurt tot ongeveer 11.30 uur. U bent van harte uitgenodigd, ook als u geen vaste bezoeker bent en wel geïnteresseerd in dit verhaal. Tot ziens komende vrijdag.

Straatmuziek
Op **10 december** mag iedereen die geïnteresseerd is in klassiek muziek van eigen bodem zich naar Dieren reppen. Daar is de tweede avond rondom het thema *Straatmuziek*. In Dieren is er een componistenwijk met straatnamen die ontleend zijn aan Nederlandse componisten. Beluisterden wij de laatste keer de componisten uit de Renaissance en Barok, ditmaal staat de serie toondichters uit de Romantiek in het voetlicht: Diepenbrock, Röntgen, Zweers, Van Anrooij (de *Piet Hein rapsodie!*), Dopper en anderen. Het is een zeer afwisselend programma en ik vind het zeker de moeite waard om u ervoor uit te nodigen. De avond is op 10 december aanstaande. We komen samen in de Ontmoetingskerk aan de Admiraal Helfrichlaan 54. De avond begint om 20.00 uur en duurt tot ongeveer 22.00 uur. U bent van harte welkom!

Geloven op maandag
Ik zou het bijzonder fijn vinden wanneer u maandagavond **16 februari** in uw agenda wilde vastleggen. Die avond vertel ik een avondvullende geschiedenis onder de titel *Geloven op maandag*. Thema van dit verhaal is de vraag die iemand mij ooit stelde: ‘dominee, op zondag wéét ik het wel, maar het geloof sijpelt door de week gewoon weg tussen mijn vingers

door. Kunt u daar niet een verhaal over houden?' Dat verhaal vertel ik die avond waarschijnlijk voor het laatst. Het is een autobiografisch verhaal over geloven, over je geloof kwijt raken en je vertrouwen tóch weer hervinden.
We komen samen in het kader van de samenwerking met onze buurgemeente Velp, in de Grote Kerk van Velp. De avond begint om 20.00 uur en het geheel duurt ongeveer tot 22.00 uur. U bent zéér welkom! Hopelijk in elk geval, tot dan!

ds. Frans Ort

****

Leerhuis Rozendaal Joodse traditie
Nadat wij vier keer gelezen hebben uit de Thora aan de hand van rabbijn Jonathan Sacks (uit Genesis, Exodus, Leviticus en Deuteronomium), willen wij ons deze winter nogmaals buigen over de Thora . Het laatste boek dat van Jonathan Sacks is uitgekomen (postuum, hij is overleden in 2022) gaat weer over de boeken van Mozes en is getiteld: " De kracht van de Thora. Hierin neemt de schrijver van ieder boek een aantal fragmenten en vertelt wat (voor hem) de betekenis daarvan is. Het bijzondere is dat hij ieder hoofdstuk besluit met de vraag : wat kunnen wij hieruit leren? En daar antwoord op geeft. In de Protestantse traditie zou je kunnen zeggen dat hij een "toepassing " geeft.

Het leek ons mooi om hieruit weer gedeelten te gaan lezen omdat het zeker goede gesprekstof geeft. De opzet is zoals gebruikelijk. Alle deelnemers aan de groep krijgen een reader met de uitgekozen fragmenten. Wij lezen daar gezamenlijk en praten er met elkaar over.
Plaats en tijd: dinsdagmiddag 27 januari, dinsdagmiddag 10 februari en dinsdagmiddag 24 februari 2026 in de Serre van de kerk. Van 14.00 u–16.00 u

Iedereen is van harte welkom, of u nu al jaren komt of voor de eerste keer, dat maakt niet uit. De vorm is zo dat je altijd mee kunt doen. Het is wel fijn als u zich van te voren wilt opgeven in verband met het aantal tekstboekjes dat wij laten maken.
Bert Bomer (bebom.buutvrij@gmail.com) tel. 0313 – 410918
Madelon Beekhuis (m-bbeekhuis@hetnet.nl) tel 06 28957708 of 026 - 3642660

Madelon Beekhuis

****

Bijbelen voor nieuwsgierigen
Regelmatig word ik benaderd door mensen die belangstelling hebben voor 'het geloof' of die worstelen met de vraag: 'wat zegt die Bijbel nu vandaag?' De vraag is vaak naar wat we in de tegenwoordige tijd aan moeten met die eeuwenoude woorden. Alfred Eeltink en ik hebben een initiatief genomen om voor belangstellenden een serie gesprekken te voeren onder het motto 'laten we eens gaan bijbelen.' Wij kozen voor de eerste hoofdstukken van de Bijbel: het boek Genesis. Met de verhalen rondom Adam en Eva, de schepping, de slang en de vrucht, Kaïn en Abel, Noach en de Toren van Babel. Het boek Genesis is de meesten wel bekend. Behalve het begin van de bijbel is het vooral ook een verhaal van inspiratie en bezinning. Middels een gesprekscyclus willen wij als de Kerk van Rozendaal belangstellenden laten kennis maken met haar basis. Gedurende een zestal avonden zal het boek Genesis als leidraad dienen voor conversatie en reflectie. Iedereen (of als u mensen in uw omgeving kent die belangstelling hebben) is van harte uitgenodigd. De gesprekken over deze teksten zijn vaak open en vol ruimte. Vaak blijkt ook dat wat er verteld wordt, verrassend actueel is! U bent van harte

welkom! Data worden geprikt na de Kerstperiode, maar wie zich nu al wil aanmelden, die kan contact opnemen met mij op telefoonnummer 03 13 41 41 37 of via de mail: f.ort@upcmail.nl.

ds. Frans Ort

****

Gospelboulevard: Hét Black Gospel Koor van Nederland

Gospel Boulevard staat bekend als hét black gospel koor van Nederland. Zodra de eerste noten gespeeld worden, voel je het al: stil zitten is geen optie! Iedereen kent natuurlijk de klassiekers uit het genre, zoals 'Oh Happy Day' en 'Lean on me', en het stereotype beeld van een gekleurd koor met felle jurken. Maar de stijl is absoluut niet in een hokje te stoppen. Dit koor laat zien dat black gospel zowel binnen als buiten kerkmuren aanspreekt.
Black gospel is ontstaan vanuit de zwarte Amerikaanse kerk, maar de muziek en haar boodschap zijn niet alleen voor de kerk. De muziek van *Gospel Boulevard* inspireert overal. Daardoor treedt het koor het ene moment op in een sfeervolle kerk en het volgende moment in een afgeladen stadion. *Gospel Boulevard* zingt regelmatig repertoire van artiesten als Edwin Hawkins, Bill Withers, Kirk Franklin, Mary Mary en Les Humphries Singers. Het koor krijgt bovendien staande ovaties op eigen arrangementen, waar dirigent André Bijleveld een grote hand in heeft. Kortom: Een feestelijke, energieke liveshow, een verzameling toptalent van Nederlandse bodem en een boodschap die tijdloos inspireert. Een optreden van *Gospel Boulevard* smaakt altijd naar meer!

Datum:	Zondag 7 december
Plaats:	Grote Kerk, Kerkstraat 32, Velp
Tijd:	15.00 uur, kerk open vanaf 14.30 uur
Toegang:	€ 17,50 inclusief consumptie.
Informatie:	Ton Schimmel, e-mail: ton.schimmel@planet.nl, tel 06-53882515

****

KIK (Kunst in de Kerk)

De werkgroep Kunst in de Kerk (KIK), Els Westerveld, Annette van Schelven, Bert Vonk, Erik Kool.

Woensdagmiddag 21 januari 2026: film "De Tweeling" in de Serre van Rozendaal

De Tweeling is een Nederlandse speelfilm van Ben Sombogaart uit 2002, naar het gelijknamige boek van Tessa de Loo uit 1993 over twee vrouwen die gescheiden opgroeien na een innig verstrengelde kindertijd. Na de dood van hun ouders groeien de tweelingzusjes Lotte en Anna Bamberg gescheiden op. Anna (Nadja Uhl en Gudrun Okras) groeit op in liefdeloze armoede in Duitsland waar ze trouwt met een SS'er die aan het einde van de oorlog sneuvelt. Lotte (Thekla Reuten en Ellen Vogel) groeit op in welvaart in Nederland. Haar joodse verloofde wordt vermoord in Auschwitz. Als de zussen op hoge leeftijd zijn ontmoeten ze elkaar weer.

De filmmakers en acteurs hebben de twee levensgeschiedenissen én de drie tijdsperiodes op prachtige wijze verbeeld. Winnaar Gouden Kalf voor beste film en genomineerd voor een Oscar.
Inleiding en film starten om 14.30 uur. Vanaf 14.15 uur is er inloop met koffie en thee.
Na afloop praten we na met een glas en een hapje.

namens de KIK, Erik Kool

****

STICHTING VRIENDEN VAN DE KERK TE ROZENDAAL

FILOSOFISCHE KRING:
De laatste inleiding in deze cyclus vindt nog plaats op:

maandag 1 december 2025
Dr. Nina Poth: <u>AI en bewustzijn</u>
Is het bewustzijn of slechts berekening? Over het contrast tussen mens en AI.
Hoewel kunstmatige intelligentie (AI) enorme hoeveelheden gegevens kan verwerken en complexe problemen kan oplossen, worstelt het nog steeds met flexibiliteit, brede toepasbaarheid en lijkt het de wereld niet te ervaren zoals mensen en dieren dat doen. Kan AI ooit menselijke intelligentie bereiken, of doet het alleen alsof het begrijpt wat er om hem heen gebeurt? In deze voordracht verkennen we verschillende ideeën uit de filosofie van AI en de cognitieve wetenschap over hoe mensen en algoritmen van elkaar kunnen verschillen.

Dr Nina Poth werkt als universitaire docent bij de afdeling filosofie van taal en cognitie van RU/FTR, met als specialisme cognitie en AI-filosofie. Zij is afgestudeerd in cognitiewetenschap, filosofie en sociale weten schap bij de Ruhr Universiteit Bochum en heeft haar doctoraat in filosofie behaald bij de universiteit Edinburgh, Schotland.
Haar onderzoeksgebied richt zich op het spanningsveld tussen menselijke en kunstmatige intelligentie vanuit het perspectief van de cognitiefilosofie. Daarnaast heeft zij onderzoek verricht naar de rationaliteit van leren en denken, complottheorieën en de kenmerken van goede wetenschap. Ze is actief lid van de Society for Women in Philosophy Duitsland en betrokken bij de commissie AI in Educatie aan de Radboud Universiteit. Regelmatig spreekt ze bij Radboud Reflects, waar ze actuele vragen over mens en AI inzichtelijk maakt. In haar vrije tijd wandelt ze graag, speelt klavier, organiseert buurtactiviteiten en volgt taalcursussen om haar Nederlands te verbeteren.
De avond wordt gehouden in de *Serre van de kerk van Rozendaal, Kerklaan 15, 6891CM Rozendaal op maandagavonden van 20.00 tot 22.00 uur*
Deelname €15,-, studenten € 5,-, scholieren gratis toegang.
Nadere info:hein@philocon.com
www.dekerkvanrozendaal.nl/stichtingvrienden

namens het bestuur, Nora Ouwehand

****

Concert van de Vrienden van de kerk te Rozendaal
Kerstconcert van het koor *On Score* (gemengd koor met 25 zangers)
Zaterdagavond **13 november om 20 uur.**

Klassieke en moderne liederen werden ten gehore gebracht, evenals een aantal kerstliederen.
Toegangsprijs € 17.- (voor vrienden € 15.-) zaal open om 19.30 uur

****

DE SERRE VAN ROZENDAAL

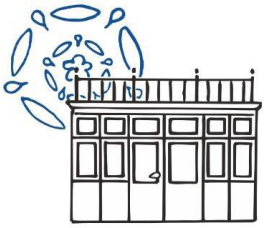

U bent op alle woensdagen van harte welkom voor een gezellig samenzijn en een goed gesprek van 10.00-12.30 uur!
Op 24 december zijn we gesloten, maar op 31 december bent u welkom!

het gastenteam van de Serre

****

HERFST IN DE KERKTUIN

Er was nog lang kleur in de tuin. De verschillende kleuren kardinaalshoed verkleurden prachtig voor ze hun blad verloren. Het zegekruid kwam laat in bloei met mooie lampionnetjes. Ook de salvia bloeit nog, evenals een paar bloemen in het gazon.
Het was een mooi tuinjaar!

namens de tuincommissie, Niesje Verheij

****

INLEVERDATUM NIEUWE KOPIJ

De kopij voor de nieuwsbrief van februari mag worden aangeleverd voor **25 januari** naar: Anke Mopman: a.mopman@kpnplanet.nl; Frans Ort: f.ort@upcmail.nl

****

AGENDA NOVEMBER

vrijdag 28 november	10-11.30 uur	Nicodemuskring
zondag 30 november	**10 uur, 1e Advent**	**Pr. Mattijs Ploeger**
maandag 1 december	20-22 uur	Filosofische Kring
woensdag 3 december	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
zondag 7 december	**10 uur, 2e Advent**	**ds. Els de Clercq**
zondag 7 december	15 uur	Gospelboulevard Grote Kerk Velp
woensdag 10 december	10–12.30 uur	Serre van Rozendaal
woensdag 10 december	20-22 uur	Kring 'Straatmuziek' Ontmoetingskerk Dieren
zaterdag 13 december	12-16 uur Schrijfactie Amnesty	Zoomerij, Velp
zaterdag 13 december	20 uur	Kerstconcert Vrienden
zondag 14 december	**10 uur, 3e Advent** **Schrift en Tafel**	**ds. Frans Ort**
dinsdag 16 december	19-19.30 uur	Vredeswake Oude Jan, Velp
woensdag 17 december	10 -12.30 uur	Serre van Rozendaal
zondag 21 december	**10 uur, 4e Advent**	**ds. Bram Grandia**
woensdag 24 december	**19.30 uur, Kerstavond**	**Past. Hans Noordeman**
donderdag 25 december	**10 uur, Kerst**	**ds. Frans Ort**
zondag 28 december	**10 uur**	**ds. Elsje Pot**
woensdag 31 december	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
zondag 4 januari	**10.30 uur! Epifanie**	**ds. Madelon Beekhuis**
woensdag 7 januari	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
zondag 11 januari	**10 uur Schrift en Tafel**	**ds. Frans Ort**
woensdag 14 januari	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal

zondag 18 januari	**10 uur**	**ds. Deodaat van der Boon**
dinsdag 20 januari	19-19.30 uur	Vredeswake Oude Jan, Velp
woensdag 21 januari	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
zondag 25 januari	**10 uur**	**ds. Marieke Fernhout**
dinsdag 27 januari	14-16 uur	Leerhuis Joodse traditie
woensdag 28 januari	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
vrijdag 30 januari	10-11.30 uur	Nicodemuskring

CONTACTGEGEVENS:

postadres: Kerklaan 15, 6891 CM ROZENDAAL
website: https://dekerkvanrozendaal.nl
email: info@dekerkvanrozendaal.nl
predikant: ds. Frans Ort,
Admiraal Helfrichlaan 56, 6952 GJ DIEREN
telefoon: 0313-414137; **email:** frans.ort@dekerkvanrozendaal.nl
contact pastoraat: Map Berkhof, m.berkhof5@kpnplanet.nl. tel. 0623882619
verhuur: kerkrozendaal@glk.nl /telefoon (tijdens kantooruren): 026-3644645
bankrekening diaconie: NL16 INGB 0000 933939 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Rozendaal (onder vermelding van het collectedoel)
bankrekening kerkvoogdij:NL81 RABO 0168 708 175 t.n.v. Kerkvoogdij Protestantse Gemeente Rozendaal (onder vermelding van het collectedoel)

Kathedraal Autun, kapiteel 'Slaap van de drie koningen' – Gislebertus (1130-1135)